

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31/03-76-3110

Chișinău

22 martie 2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*dezvoltarea afacerilor la distanță în Republica Moldova*), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 141 din 22 martie 2023.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă și în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul de lege (în limba română – 10 file și în limba rusă – 11 file);
3. Nota informativă la proiectul de lege (7 file);
4. Sinteza obiecțiilor și propunerilor (21 file);
5. Avize și recomandări (17 file);
6. Raportul de expertiză al Centrului Național Anticorupție (8 file);
7. Raportul de expertiză al Ministerului Justiției (7 file);
8. Analiza Impactului de Reglementare (17 file);
9. Tabelul comparativ (30 file).

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>73</u>		
<u>"23"</u>	<u>03</u>	<u>2023</u>
Ora _____		

Ex.:Dumitru Celonenco
Tel.:022 250 427
e-mail:dumitru.celonenco@gov.md

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

GVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 141

din 22 martie 2023

Chișinău

Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (dezvoltarea afacerilor la distanță în Republica Moldova)

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (dezvoltarea afacerilor la distanță în Republica Moldova).

Prim-ministru

Contrasemnează

DORIN RECEAN

Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării
economice și digitalizării

Dumitru ALAIBA

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

Ministrul afacerilor interne

Ana Revenco

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA
LEGE
pentru modificarea unor acte normative
(dezvoltarea afacerilor la distanță în Republica Moldova)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – La articolul 36 din Legea nr. 69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 277-287, art. 588), cu modificările ulterioare:

alineatul (4) se completează cu următoarea propoziție „Actele notariale în formă de document electronic se păstrează în condițiile prevăzute de legislație.”;

la alineatul (7), după textul „predare a actelor notariale,” se introduce textul „inclusiv a celor în formă de document electronic”.

Art. II. – Legea nr. 246/2018 privind procedura notarială (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 30-37, art. 89), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 5:

la alineatul (2), cuvântul „părților” se substituie cu cuvântul „solicitantului”;

alineatul (8) va avea următorul cuprins:

„(8) Actul notarial purtând ștampila și semnătura notarului sau semnătură electronică calificată a notarului este de autoritate publică, se prezumă legal, veridic și are forță probantă și, după caz, forță executorie prevăzută de lege. Semnătura electronică calificată a notarului, aplicată pe actul notarial electronic, substituie ștampila și semnătura olografă a acestuia.”

2. Se completează cu articolul 5¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 5¹.** Actul notarial în formă de document electronic

(1) Actul notarial în formă de document electronic se întocmește cu respectarea condițiilor de procedură stabilite de prezenta lege, Legea nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere și Regulamentul cu privire la cerințele și modalitățile de întocmire a actelor notariale la distanță/electronic, aprobat prin ordinul ministrului justiției după consultarea Camerei Notariale. Actul notarial în formă de document electronic se semnează de către părți sau reprezentanții lor și, după caz, de cei chemați a încuviința actele pe care părțile le întocmesc cu semnături electronice calificate, conform regulilor stabilite la art.15.

(2) Întocmirea actului notarial prin comunicare la distanță, se realizează dacă notarul și toți participanții sunt de acord, asigură prezența simultană și pot comunica față în față prin intermediul mijloacelor electronice de comunicare.

Comunicarea la distanță nu se poate desfășura dacă cel puțin unul din participanți nu este de acord cu o astfel de comunicare sau dacă nu deține mijloacele tehnice necesare.

(3) Condițiile indicate la alin. (2) nu se consideră realizate dacă cel puțin una dintre părți sau notarul nu a asigurat în mod neîntrerupt percepția vizuală și auditivă pe parcursul desfășurării acțiunii.

(4) Stabilirea identității, capacității și discernământului, citirea, semnarea actului notarial și exprimarea consimțământului pot fi realizate fără prezența fizică a unora sau tuturor persoanelor vizate, cu utilizarea mijloacelor electronice de comunicare, nu doar în procesul de întocmire a actului notarial în formă de document electronic, dar și în procedurile de întocmire a actelor notariale semnate olograf. Aceste acțiuni pot fi realizate la distanță, cu respectarea rigorilor prezentei legi, dacă o astfel de comunicare cu părțile nu periclitează imparțialitatea și confidențialitatea procedurii notariale.

(5) În formă de document electronic nu pot fi întocmite următoarele acte și acțiuni notariale:

- a) certificarea aflării persoanei în viață sau a aflării unei persoane într-un anumit loc;
- b) numirea, în cazurile prevăzute de lege, a custodelui sau a administratorului masei succesoriale;
- c) asigurarea probelor;
- d) autentificarea testamentelor;
- e) primirea testamentului olograf și a altor documente pe suport de hârtie la păstrare;
- f) acte de protest al cambiilor;
- g) acte de protest al cecurilor în caz de neplată;
- h) alte cazuri prevăzute de lege.

(6) Modul de inițiere, desfășurare, încheiere a ședințelor de comunicare la distanță, precum și semnarea actelor notariale întocmite în formă de document electronic se stabilește printr-un regulament aprobat prin ordinul ministrului justiției, după consultarea Camerei Notariale.”

3. Articolul 6 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Actul notarial în formă de document electronic se consideră întocmit la sediul biroului notarului care l-a întocmit.”.

4. La articolul 8:

alineatul (1) se completează cu litera c¹) cu următorul cuprins:

„c¹) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 5¹.”;

la alineatul (2) litera c), cuvintele „sau documentele prezentate sunt incomplete” se substituie cu textul „, documentele prezentate sunt incomplete sau nu corespund formei cerute de lege”;

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Suplimentar, notarul poate refuza întocmirea unui act notarial la distanță în cazul:

a) existenței dubiilor cu privire la certitudinea identificării solicitantului sau a altor participanți;

b) unei situații când, potrivit convingerii notarului, stabilirea voinței participanților sau explicarea conținutului și efectelor juridice a actului solicitat impune necesitatea prezenței fizice a participanților;

c) identificării unui risc ținând cont de natura, scopul actului sau valoarea acestuia.”;

se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Decizia notarului de a nu îndeplini actul notarial la distanță nu poate fi contestată.”.

5. Articolul 12 se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) În cazul întocmirii actelor notariale electronice prin comunicarea la distanță, stabilirea și verificarea identității participanților de către notar se face utilizând metode de identificare alternative recunoscute la nivel național, care oferă un nivel de asigurare echivalent, din perspectiva fiabilității, cu prezența fizică. Procesul de stabilire și verificare a identității participanților se desfășoară în conformitate cu rigorile prezentei legi și implică utilizarea informației din Registrul de stat al populației și, după caz, a actului de identitate a participanților. Metodele de identificare la distanță a participanților sunt stabilite prin ordinul ministrului justiției, după consultarea Camerei Notariale.”

6. Articolul 15 se completează cu alineatul (9) cu următorul cuprins:

„(9) În cazul întocmirii actului notarial în formă de document electronic aplicarea semnăturii electronice de către participanți poate avea loc în fața notarului sau la distanță.”.

7. La articolul 17 alineatul (3), litera a) se completează cu textul „și de Regulamentul cu privire la cerințele și modalitățile de întocmire a actelor notariale la distanță/electronic, aprobat prin ordinul ministrului justiției”.

8. La articolul 19, alineatul (6) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „În cazul actului notarial în formă de document electronic, când acesta este alcătuit din mai multe fișiere/file, se va asigura că toate sunt cuprinse într-un singur document electronic integru, pe care se va aplica semnătura electronică.”

9. Articolul 24:

alineatul (1):

la litera e), după cuvintele „faptului prezentării lor în persoană”, se introduc cuvintele „sau prezentării prin mijloace electronice de comunicare”;

litera i) se completează cu textul „, cu sau fără prezența fizică”;

litera m) se completează cu textul „, după caz”;

la alineatul (2):

litera a) se completează cu textul „și, în cazul actelor notariale în formă de documente electronice, adresa electronică”;

litera h) se completează cu textul „, după caz”.

10. Articolul 28 se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Actele notariale întocmite în formă de document electronic nu pot fi rectificate, iar remedierea erorilor se efectuează doar prin întocmirea unei încheieri de rectificare. Încheierea de rectificare este parte integrantă a actului.”.

11. Articolul 43 se completează cu alineatul (11) cu următorul cuprins:

„(11) Se investesc cu formulă executorie în formă electronică doar actele care au fost semnate și autentificate în formă electronică.”.

12. La articolul 46:

alineatul (1) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „Copia legalizată poate fi eliberată în formă de document electronic sau pe suport de hârtie indiferent dacă documentul original a fost întocmit pe suport de hârtie sau în formă de document electronic.”;

la alineatul (4), după cuvintele „trebuie să fie aplicată” se introduce textul „semnătura electronică calificată din partea autorității, sau, dacă copia este prezentată pe suport de hârtie,”.

13. Articolul 48:

la alineatul (2), după cuvintele „semnătura și ștampila traducătorului”, se introduce textul „sau, dacă înscrisurile traduse sunt în formă electronică, cu semnătura electronică calificată a traducătorului.”;

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) În cazul legalizării electronice a semnăturii traducătorului, copia legalizată în formă electronică și traducerea se cuprind într-un singur document electronic integru, pe care se aplică semnătura electronică calificată a notarului.”.

14. La articolul 50 alineatul (1), cuvintele „a actului juridic sau certificatului notarial” se substituie cu cuvintele „a dreptului născut în temeiul actului juridic sau certificatului notarial”.

15. Articolul 56:

la alineatul (1), cuvintele „tipărită pe suport de hârtie” se exclud;

la alineatul (3), după cuvintele „se anexează varianta tipărită” se introduce textul „sau în varianta pregătită pentru tipar, în cazul certificatului notarial electronic,”;

la alineatul (4), cuvântul „tipărite” se exclude.

16. Articolul 57:

la alineatul (2), cuvintele „pe suport de hârtie al” se exclud;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Dacă certificarea se efectuează în legătură cu întocmirea unui act notarial, informația în formă electronică privind timpul preluării datelor din registrele de publicitate se anexează la certificatul întocmit sau la dosarul actului notarial întocmit, după caz fiind imprimată pe hârtie.”

17. La articolul 90, alineatul (1) se completează cu o propoziție „Cetățenii străini, apatrizii și beneficiarii de protecție internațională pot beneficia de acte notariale întocmite în formă de document electronic dacă se pot identifica și semna electronic utilizând servicii de încredere calificate în conformitate cu prevederile Legii privind identificarea electronică și serviciile de încredere.”

Art. III. – Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 143-144, art. 587), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 1:

noțiunea „loc de muncă” va avea următorul cuprins :

“*loc de muncă* – loc destinat pentru organizarea și desfășurarea diferitor genuri de activitate, precum și pentru plasarea posturilor de lucru în clădirile, edificiile, spațiile închise sau deschise, terenurile, bazinele acvatice ale unității și orice alt loc din interiorul unității sau exteriorul unității la care lucrătorul are acces în timpul și pentru executarea sarcinilor sale de lucru, inclusiv și locuri pentru prestarea muncii de la distanță”

noțiunea “securitate și sănătate în muncă” va avea următorul cuprins:

“*securitate și sănătate în muncă* - ansamblu de activități, măsuri, procedee, mijloace, echipamente instalații, aparataj de măsură și control pentru asigurarea celor mai bune condiții de lucru, apărarea vieții, sănătății și integrității fizice și psihice a lucrătorilor”

2. Articolul 2, alineatul (1) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: “Asigurarea securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă reprezintă o funcție managerială.”

3. Articolul 3, alineatul (2) se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins:

“b¹) lucrătorilor care prestează munca de la distanță, în limitele și condițiile convenite de comun acord cu angajatorul și stipulate în contractul individual de muncă.”

4. La articolul 7, textul “Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Protecției Sociale și Familiei” se substituie cu cuvintele ”Ministerul Muncii și Protecției Sociale”.

5. La articolul 10, alineatul (1) va avea următorul cuprins :

“(1) În cadrul responsabilităților sale angajatorul este obligat:

a) să asigure aplicarea dispozițiilor actelor normative de securitate și sănătate în muncă, relevante domeniului de activitate, particularităților procesului de muncă și elementelor sistemului de muncă: om, echipamente de muncă, sarcină de muncă, mediu de muncă;

b) să adopte și să aplice acte normative de securitate și sănătate în muncă proprii în cazul lipsei unor acte normative naționale sau ramurale relevante domeniului de activitate;

c) să ia măsurile necesare pentru protecția securității și sănătății lucrătorilor, inclusiv pen-tru prevenirea riscurilor profesionale, asigurarea informării și instruirii, precum și pentru asigurarea organizării și mijloacelor necesare.”

6. Articolul 13:

La litera j), după cuvintele ”asigurarea unității” se introduce textul „, inclusiv a lucrătorilor care prestează munca la distanță;”

litera l), după cuvintele “numai persoane” se introduc cuvintele “inclusiv cele care urmează să presteze munca la distanță,”

litera k), după cuvintele “fiecărei persoane” se introduc cuvintele “inclusiv celor care urmează să lucreze la distanță,”

litera u), după cuvintele “asigure lucrătorii” se introduc cuvintele “inclusiv cei care prestează muncă la distanță”

litera v) și litera x), după cuvintele “gratuit lucrătorilor” se introduc cuvintele “inclusiv celor care prestează muncă la distanță”

se completează cu litera y) cu următorul cuprins:

y) să delimiteze și să stabilească prin contractul individual de muncă, de comun acord cu lucrătorul care prestează munca la distanță atribuțiile de securitate și sănătate în muncă care îi revin angajatorului și cele care îi revin lucrătorului.”

7. Articolul 14, alineatul (1) litera a), după cuvintele “în particular” se introduc cuvintele “inclusiv cei care prestează munca la distanță;”.

8. La articolul 15:

alineatul (1), după cuvintele “consultă lucrătorii” se introduc cuvintele “inclusiv cei care prestează munca la distanță”

alineatul (3), după cuvântul “Lucrătorii” se introduc cuvintele “inclusiv cei care prestează munca la distanță”

alineatul (4), după cuvântul “lucrătorii” se introduc cuvintele “inclusiv cei care prestează munca la distanță”

alineatul (5) și alineatul (7), după cuvântul “Lucrătorii” se introduc cuvintele “inclusiv cei care prestează munca la distanță”.

9. La articolul 17 alineatul (1), după cuvintele “fiecare lucrător” se se introduc cuvintele “inclusiv cei care prestează munca la distanță”.

10. La articolul 19:

la alineatul (1), după cuvintele “Fiecare lucrător” se introduc cuvintele “inclusiv cei care prestează munca la distanță”.

alineatul (2) se completează cu litera h) cu următorul cuprins:

“h) în cazul lucrătorilor care prestează munca la distanță să organizeze și să întrețină locul său de muncă la distanță, precum și să asigure securitatea și sănătatea în muncă, respectând cerințele stabilite de comun acord cu angajatorul în contractul individual de muncă în conformitate cu prevederile articolul 13.”

11. La articolul 20, după cuvintele “Fiecare lucrător” se introduc cuvintele “inclusiv cei care prestează munca la distanță” .

12. Articolul 22 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

“(3) Angajatorii în comun cu lucrătorii din grupurile sensibile la riscuri specifice, care prestează munca la distanță, delimitează și stabilesc prin contractul individual de muncă, obligațiunile de securitate și sănătate în muncă care revin angajatorului conform articolului 13 și cele care revin lucrătorului din grupurile sensibile la riscuri specifice, care prestează muncă la distanță.”

13. Alineatul (4) al articolului 21 va avea următorul cuprins:

“(4) Cheltuielile ce țin de organizarea și efectuarea examenului medical pe teritoriul Republicii Moldova sunt acoperite din Fondul Asigurărilor Obligatorii de Asistență Medicală (FAOAM), iar cheltuielile pentru efectuarea examenului medical peste hotare, sunt suportate de angajator.”

Art. IV. – Legea cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător nr. 81/2004 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 64-66, art. 344), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 23¹ cu următorul cuprins:

“**Articolul 23**¹. Interacțiunea între investitor străin și prestatorii de servicii publice.”

(1) Guvernul asigură disponibilitatea Registrului de stat al serviciilor publice precum și a informațiilor, formularelor, instrucțiunilor, cererilor și altor documente necesare prestării serviciilor publice pentru activității investiționale și antreprenoriale în limba engleză.

(2) Informații, formulare, instrucțiuni, cereri și alte documente plasate în Registrul de stat al serviciilor publice în limba engleză au aceeași forță juridică ca și informațiile, formularele, instrucțiunile și alte documente publicate în limba română. În cazul în care apar discrepanțe între textul în limba română și textul în limba engleză al informațiilor, formularelor, instrucțiunilor, cererilor și altor documente, textul în limbă română va prevala.

(3) Se interzice prestatorilor de servicii publice să refuze acceptarea cererilor, solicitărilor și a documentelor depuse de investitorii străini în limba engleză cu condiția că acestea au fost depuse cu respectarea cerințelor legale în privința formei și a conținutului acestora, inclusiv din perspectiva utilizării semnăturilor electronice în condițiile legii.

Art. V. – Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 179-181, art. 610), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 3:

noțiunea de “persoane cu funcții de conducere din cadrul unei persoane juridice cu activități în domeniul tehnologiei informației” va avea următorul cuprins:

„persoane cu funcții de conducere din cadrul unei persoane juridice cu activități în domeniul tehnologiei informației - străinii care se ocupă de gestionarea permanentă sau provizorie a unei persoane juridice rezident al parcului pentru tehnologia informației, având calitatea de administrator, membru a comitetului de conducere, director general sau director și este înregistrat în registrul de publicitate, precum și fondatorii/asociații, membrii consiliului societății angajați în cadrul persoanei juridice rezident al parcului pentru tehnologia informației și dețin funcții de conducere din cadrul acesteia.”;

noțiunea de “specialiști în domeniul tehnologiei informației” se expune în următoarea redacție:

„specialiști în domeniul tehnologiei informației – străinii care dețin competențe speciale, esențiale pentru elaborarea și producerea de tehnologii, tehnici, procese, proceduri sau management în domeniul tehnologiei informației, activități prevăzute la art.8 din Legea nr.77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației.”

2. La litera h) din alineatul (2) al articolului 19, cuvântul „manager” se substituie cu cuvântul “conducere”.

3. Litera a) din alineatul (7) al articolului 43¹ se completează cu textul „cu excepția cazurilor când sunt angajate persoane cu funcții de conducere din cadrul unui beneficiar solicitant cu activități în domeniul tehnologiei informației, specialiștilor din domeniul tehnologiei informației, străinilor care desfășoară activități didactice, activități în domeniile culturii, sănătății și sportului”.

4. Articolul 32 se completează cu un alineatul (2³) cu următorul cuprins:

(2³) Cererea de acordare a dreptului de ședere provizorie, împreună cu documentele prevăzute de prezenta lege se depune la ghișeul unic al autorității competente pentru străinii după cum urmează:

a) pe suport de hârtie, personal de către străinul solicitant sau de către reprezentantul acestuia care acționează în baza împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice emise de solicitant prin utilizarea Sistemului informațional automatizat „Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice (MPower)”;

b) în formatul electronic, fiind transmisă autorității competente pentru străini în forma documentelor electronice semnate cu semnătura electronică calificată eliberată în condițiile legii.

5. Se completează cu articolul 43¹⁷ cu următorul cuprins:

„**Articolul 43¹⁷**. Particularitățile activității de muncă al unor categorii de străini.

(1) Străinul care a fost luat la evidență inițială cu atribuirea numărului de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP) cu sau fără eliberarea actelor de identitate, fără prezența acestuia pe teritoriul Republicii Moldova este în drept să presteze muncă fără obținerea unei vize, a dreptului de aflare sau a dreptului de ședere provizorie, fără obținerea prealabilă a dreptului de ședere provizorie în scop de muncă și a unui permis de ședere provizorie cu condiția îndeplinirii cumulativă a următoarelor condiții:

a) lucrătorul imigrant deține numărul de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP) și identitatea electronică în condițiile legii;

b) lucrătorul imigrant nu se află și nu se va afla pe durata prestării muncii pe teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă care depășește dreptul de ședere în condițiile prezentei legi;

c) lucrătorul imigrant nu are calitatea de rezident al Republicii Moldova în condițiile Codului Fiscal al Republicii Moldova;

d) munca se prestează în baza contractului individual de muncă încheiat în forma documentului electronic semnat cu semnătura electronică calificată, eliberată în condițiile legii.

(2) Dacă la inițierea raporturilor de muncă sau pe durata acestora solicitantul nu îndeplinește cel puțin una din condițiile indicate la alin. (1), acesta nu este în drept să beneficieze de regimul prevăzut de prevederile alin. (1). În acest caz, străinul este în drept să desfășoare munca în condițiile generale prevăzute de prezentul Capitol.”

Art. VI. – Legea nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 231-234, art. 732), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 4 se completează cu litera p) cu următorul cuprins:

„p) atribuirea numărului de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP) străinilor aflați în afara Republicii Moldova prin utilizarea mijloacelor electronice și a sistemelor informaționale integrate.”

2. Anexa 1 se completează cu poziția 9 cu următorul cuprins:

9.	atribuirea numărului de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP) străinilor aflați în afara Republicii Moldova prin utilizarea mijloacelor electronice și a sistemelor informaționale integrate	100
----	--	-----

Art. VII. – Alineatul (6) din articolul 19 din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 1-4, art. 2), cu modificările ulterioare, se completează propoziției cu următorul conținut “Străinii angajați în condițiile articolului 43¹⁷ al Legii nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, pe perioada respectării acestor condiții, nu au obligația asigurării obligatorii în sistemul public de asigurări sociale”

Art. VIII. – Articolul 9 din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 38- 39, art. 280), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

“(1¹) Străinii angajați în condițiile articolului 43¹⁷ al Legii nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, pe perioada respectării acestor condiții, nu au obligația asigurării obligatorii de asistență medicală.”

Art. IX. – (1) Prezenta lege intră în vigoare în 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

(3) Ministerul Justiției, la expirarea a 3 luni de la data publicării prezentei legi va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege și va aproba actele normative necesare pentru punerea în aplicare și implementarea prezentei legi.

(4) Sistemul informațional prin care se vor înregistra actele notariale în formă de document electronic și care va fi deținut de Camera Notarială, urmează a fi creat cu suportul I.P. „Agenția de Guvernare Electronică”, în termen de până la 3 ani de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

(5) Registrele pe format de hârtie vor fi substituite cu registrele electronice după crearea și punerea acestora în aplicare. Data punerii în aplicare se va stabili printr-un act al Ministerului Justiției, după consultarea Camerei Notariale.

(6) Categoriile de actele notariale în formă de document electronic, inclusiv actele notariale întocmite prin comunicare la distanță, se vor realiza și implementa gradual, în măsura în care notarul poate face uz de soluții și/sau sisteme informaționale necesare, conforme cerințelor stabilite de Guvern. În acest sens, inclusiv I.P. „Agenția Servicii Publice” în comun cu Camera Notarială în termen de 2 ani vor crea conexiunea notarilor la Registrul bunurilor imobile pentru efectuarea de către notari a înregistrărilor prevăzute de legislație.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de Lege cu privire la modificarea unor acte normative
(Desfășurarea afacerilor la distanță în RM)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative este elaborat de Ministerul Economiei, cu suportul Consiliului Economic de pe lângă Prim-ministru și USAID Moldova. În mod particular, prevederile din proiect referitoare la activitatea notarială electronică (intervențiile referitoare la *Legea nr. 69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor și la Legea nr. 246/2018 privind procedura notarială*) au fost elaborate în comun cu Ministerul Justiției și Camera Notarială.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite

Pandemia Covid-19 a impus statele lumii, inclusiv Republica Moldova, să efectueze o revizuire a proceselor și activităților tradiționale în scopul eliminării interacțiunii fizice între persoanele fizice cu înlocuirea acestora cu instrumente digitale, cum ar fi utilizarea semnăturilor electronice, mijloacelor de comunicare electronică, facilitarea interacțiunii la distanță cu notarii și altele. Procesul dat este denumit generic digitalizarea economiei. Pentru Republica Moldova necesitatea intensificării activităților în acest sens au fost amplificate de războiul din Ucraina, întreruperea lanțurilor de aprovizionare, și războiul energetic, care are un impact dramatic asupra companiilor. Din altă perspectivă – țara noastră are un număr considerabil de cetățeni plecați peste hotare, iar crearea unor noi oportunități economice pentru ei în țara de origine este și o obligație.

Propunerile actuale sunt dezvoltate în contextul „Foi de parcurs pentru impulsivizarea procesului de digitalizare a economiei naționale și dezvoltare a comerțului electronic”, dezvoltată cu suportul comunității de afaceri și a partenerilor de dezvoltare, fiind susținută de Ministerul Economiei și Viceprim-ministrul pentru digitalizare.

Autoritățile Republicii Moldova au întreprins un șir de măsuri în acest sens și drept urmare a fost aprobată o serie de acte normative care permit și, respectiv, vor permite (îndată ce acestea vor intra în vigoare sau imediat după implementarea soluțiilor tehnice relevante) să digitalizeze mai multe procese care, momentan, pot fi implementate doar cu prezență fizică sau în baza unor documente pe suport de hârtie. Se cere menționat *Legea nr. 175/2022* pentru modificarea unor acte normative (denumită *Pachetul Digitalizare 1.0*), *Legea nr. 124/2022* privind identificarea electronică și serviciile de încredere (în vigoare din ianuarie 2023), *Legea nr. 234/2021* cu privire la serviciile publice (în vigoare din februarie 2023), proiectul de lege pentru modificarea *Legii nr. 308/2018* cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (prin care se propune a fi introdusă

modalitatea identificării persoanei fizice prin utilizarea mijloacelor electronice), Hotărârea Guvernului nr. 375/2020 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional automatizat „Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice” (MPower) și a Regulamentului privind modul de ținere a Registrului împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice, proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la serviciul guvernamental de identitate și semnătura electronică mobilă (MobiSign) și altele.

Actele normative enunțate permit și vor permite să digitalizeze diferite procese tradiționale, cum ar fi identificarea unei persoane fizice, inițierea afacerii la distanță, încheierea contractelor, inclusiv și a contractelor de muncă, prin utilizarea mijloacelor electronice și a semnăturii electronice, asigurarea interacțiunii între autoritățile publice / organizațiile private și persoane fizice / juridice fără prezența fizică și/sau necesitatea prezentării documentelor / actelor pe suport de hârtie și altele.

Totodată, în urma analizei pieței efectuate, precum și a situației în regiune care a generat migrația masivă a populației, au fost identificate o serie de curențe în ceea ce privește implicarea cetățenilor străini în activitatea antreprenorială pe teritoriul Republicii Moldova, precum și angajarea lucrătorilor străini la angajatorii moldavi fără a fi necesară obținerea și depunerea diferitor documente.

Astfel, proiectul vine să reglementeze și să extindă utilizarea instrumentelor și a metodelor electronice în privința cetățenilor străini și să le permită să fie angajați la angajatorii din Republica Moldova fără a fi necesară colectarea / depunerea documentelor, precum și, cel puțin, o vizită în Republica Moldova. Un astfel de salariat va putea beneficia de procedura simplificată de angajare drept urmare identificării acestuia prin unele metode propuse de proiect și, respectiv, cu condiția respectării unor cerințe impuse. Totodată, în scopul stimulării și popularizării acestei proceduri în rândul potențialilor salariați / angajatori și cu condiția respectării cerințelor relevante, se propune că salariații respectivi să fie scutiți de plata contribuțiilor de asigurare socială și a primelor de asigurare medicală obligatorie, fapt care, în opinia autorilor, va spori atractivitatea acestei proceduri în rândul persoanelor interesate.

Totodată, proiectul vine să oblige unii prestatori de servicii publice să asigure disponibilitatea paginilor sale web, informațiilor, datelor și a cererilor relevante pentru solicitarea serviciilor în limba engleză, precum și să le accepte fără orice discriminare și / sau solicitare de traduceri, cu condiția respectării cerințelor de formă și conținutul cererii.

În urma examinării practicilor actuale și a prevederilor cadrului legislativ se constată mai multe aspecte fundamentale în privința circulației documentelor în format electronic:

- Cu toate că de mai mulți ani în Moldova este reglementat documentul electronic și semnătura electronică, fiind acestea echivalate cu documentul pe hârtie și

semnătura olografă, în prezent trebuie să constatăm că documentul electronic este utilizat foarte puțin. Continuă să persiste practici în care autoritățile și notarii nu acceptă documente electronice, nu operează cu dosare electronice și nu emit documente și acte în format de documente electronice, cu toate că un număr suficient dețin semnături electronice și mijloace de comunicare electronică corespunzătoare. Dezvoltarea tehnologică în prezent permite în mod destul de accesibil nu doar utilizarea pe larg a documentelor electronice dar și întâietatea acestora în raport cu cele pe hârtie.

- Întregul flux de documente în raport cu notarii se efectuează în prezent exclusiv pe purtător de hârtie. Cu toate că legislația impune forma autentică pentru foarte multe acte importante, nu doar pentru desfășurarea activității economice, dar și pentru viața socială, în lipsa digitalizării nu este posibil de a beneficia de servicii notariale fără prezența fizică în fața notarului. În comparație, România încă din anul 2004 a instituit prin lege actul notarial electronic, în prezent Estonia are implementat și funcțional nu doar notariatul electronic dar și interacțiunea la distanță cu notarii.

Astfel prin amplificarea utilizării mijloacelor electronice de comunicare, semnăturii electronice și documentului electronic, pot fi simplificate și accelerate o serie de interacțiuni. Proiectul are obiectivul de revizuire a modului de reglementare a proceselor de interacțiune existente în special între notari și beneficiarii de servicii notariale, cu dezvoltarea posibilităților de interacțiune la distanță și, corespunzător, valorificarea la maximum a rezultatelor actuale ale dezvoltării tehnologice.

În final, proiectul vine să reglementeze particularitățile aplicării legislației muncii, precum și a normelor de securitate și sănătate în muncă în domeniul muncii la distanță.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul dat de lege nu are scopul de armonizare a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene. Totodată, la elaborarea prezentului proiect de lege s-a ținut cont de bunele practici și de legislația europeană în domeniu.

4. Principalele prevederi ale proiectului de Lege și evidențierea elementelor noi:

Prin modificările la **Legea nr.69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor și Legea nr.246/2018 privind procedura notarială** se propune în primul rând:

- Instituirea regimului juridic al actului notarial electronic și particularitățile activității notariale electronice, locul actului notarial electronic în actele emise

de notar, cerințe pentru actul electronic, modul de întocmire, semnare, înregistrare și arhivare.

- Reguli și cerințe pentru comunicarea la distanță între notari și semnatarii de acte notariale prin intermediul mijloacelor electronice de comunicare, cu scopul de a stabili identitatea și capacitatea persoanelor, citi actul notarial și stabili consimțământul fără interacțiunea fizică între părți și notar. În același timp, datorită naturii serviciilor sau riscului sporit în raport cu prestarea acestuia la distanță (fără prezența fizică), în proiect s-a propus o listă de acte notariale care nu vor putea fi prestate în formă electronică și la distanță. Astfel în formă de document electronic nu vor putea fi întocmite următoarele acte și acțiuni notariale:
 - certificarea aflării persoanei în viață sau a aflării unei persoane într-un anumit loc;
 - numirea, în cazurile prevăzute de lege, a custodelui sau a administratorului masei succesoriale;
 - asigurarea probelor;
 - autentificarea testamentelor olografe;
 - primirea testamentului olograf și a altor documente pe suport de hârtie la păstrare;
 - acte de protest al cambiilor;
 - acte de protest al cecurilor în caz de neplată;
- O serie de ajustări tehnice pe parcursul Legii nr.246/2018 care ar admite circulația documentelor electronice de rând cu documentele pe suport de hârtie în procedura și activitatea notarială.

La proiectarea reglementărilor pentru activitatea notarială electronică s-a ținut cont de reglementările României, Rusiei, Georgiei și în special experiența Estoniei. Prin modificările în cauză se urmărește posibilitatea interacțiunii cu notari la distanță și prestării serviciilor notariale fără necesitatea interacțiunii fizice. În același timp, schimbarea modului de interacțiune cu notarii și între părțile actului notarial va duce în mare parte și la schimbarea modului de organizare și activitate a notarilor, va eficientiza procesele și va scurta mult din timpul alocat de comunitatea de afaceri și cetățeni pentru interacțiunea cu notari.

Legea securității și sănătății în muncă al Republicii Moldova nr. 186/2008

Se propune ajustarea legii de bază din domeniul securității și sănătății în muncă în sensul reglementării specificului muncii la distanță, exceptând unele cerințe și explicând altele în sensul aplicabilității acestora pentru muncă la distanță.

Necesitate introducerii unor astfel de modificări se explică prin faptul că, întrucât Codul Civil prevede posibilitatea muncii la distanță prevederile generale din Legea nr. 186/2008 aplicabile doar muncii la locul de muncă în cadrul unității nu pot fi aplicabile în cazul în care salariatul prestează muncă la distanță/domiciliu. Astfel, scopul modificărilor constă în eliminarea vidului legislativ care se creat atunci când

domeniul securității și sănătății în muncă nu a fost ajustat noilor modalități de prestare a muncii. Totodată, după cum este și firesc, nu toate normele din domeniul sănătății și securității în muncă sunt și pot fi aplicate în privința salariaților care lucrează la distanță. Astfel, intervenția a fost efectuată doar în acele articole/prevederi care nu au fost ajustate în scopul aplicabilității acestora pentru salariații care lucrează la distanță. În această ordine de idei, considerăm că nu este necesară o intervenție în articolul 18 al Legii nr. 186/2008, întrucât, un accident de muncă care a avut loc în afară locului de muncă la angajator nu trebuie să cadă sub incidența indemnizației unice de muncă.

Astfel, se propune intervenția în articole specifice prin specificarea faptului că unele reguli legate de securitate și sănătate în muncă sunt aplicabile și salariaților care lucrează la distanță, precum și faptul că regulile aplicabile acestei categorii de salariați urmează a fi negociate și agreeate cu angajatorul. Totodată, se propune specificarea expresă a faptului că responsabil pentru securitate și sănătate în muncă este managerul entității.

Legea cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător nr. 81/2004

Se propune introducerea obligației pentru unii prestatori de servicii publice pentru asigurarea disponibilității paginilor sale web, informațiilor, datelor și a cererilor publicate acolo în limba engleză, precum și obligația de acceptare a acestor documente în limba engleză cu condiția respectării formei și a conținutului acestora.

Suplimentar, se propune clarificarea regimului de utilizare a Sistemului informațional automatat „Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice (MPower)” de către cetățeni străini în scopul asigurării interacțiunii între aceștia și autoritățile statului / instituții private.

Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova nr. 200/2010

Se propune o serie de intervenții necesare implementării posibilității de angajare a cetățenilor străini fără a fi necesară obținerea dreptului de ședere în scop de muncă și a permisului de ședere în scop de muncă. Se propune că această modalitate să fie disponibilă străinilor care au trecut procesul de identificare la distanță (prin utilizarea modalităților noi propuse) și cu condiția respectării unor cerințe specifice prevăzute de proiectul de lege.

Adițional se propune clarificarea aspectelor procedurale de interacțiune între străini și autoritățile competente care eliberează diferite permise pentru străini, în scopul implementării posibilității depunerii actelor în adresa acesteia în formatul electronic semnate prin semnătura electronică emisă în condițiile legii.

Legea cu privire la taxele consulare nr. 242/2010

Se propune instituirea unei taxe consulare noi legate de identificarea străinului efectuată în cadrul ambasadelor și a oficiilor consulare ale Republicii Moldova de peste hotare.

Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr.489/1999 și Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr.1585/1998

Se propune introducerea modificărilor ce prevede concretizarea faptului că străini care se vor încadra în activitatea de muncă conform procedurii propuse prin proiect vor fi scutiți de obligația contribuțiilor de asigurări sociale de stat și a primelor de asigurare medicală pentru străinii.

Sistemul de asigurări sociale și medicale presupune existența atât a contribuțiilor, cât și a prestațiilor sociale și medicale. Astfel având în vedere că proiectul de lege se referă la străini, nerezidenți fiscali, ce nu se vor afla pe durata prestării muncii pe teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă mai mare de 183 de zile pe parcursul anului fiscal, respectiv nu vor beneficia de sistemul prestațiilor de asigurări sociale și medicale în Republica Moldova, aceștia urmează a fi excluși din categoria de subiecți ai impunerii. Asigurarea socială și medicală în cazul dat urmează a fi realizată în statul de rezidență a acestora, în caz contrar vom fi în prezența unei duble impuneri.

5. Fundamentarea economico-financiară

Adoptarea prezentului proiect de lege nu va avea ca efect majorarea cheltuielilor bugetare.

În raport cu dezvoltarea și implementarea actului notarial la distanță și în baza documentului electronic vor fi dezvoltate și puse în aplicare sistemele informaționale necesare. Costul acestor sisteme vor fi acoperite de partenerii internaționali de dezvoltare. Doar unele cheltuieli curente de mentenanță vor fi incluse în viitor în taxa notarială pentru fiecare serviciu în parte.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Implementarea prevederilor proiectului de Lege va necesita ulterior operarea modificărilor/completărilor într-o serie de acte normative subordonate legii, precum și, după caz, elaborarea unor acte normative noi. În special în domeniul reglementării activității notariale Ministerul Justiției va elabora și aproba o serie de acte normative, inclusiv modificarea și ajustarea celor existente.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul de lege a fost supus consultărilor publice și avizat conform procedurii, recomandările au fost inserate în Sinteza recomandărilor.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege a fost supus expertizei anticorupție, conform art.35 din Legea nr.100/2017 și a fost definitivat conform recomandărilor din Raport.

9. Constatările expertizei juridice

Proiectul de lege a fost supus expertizei juridice, conform prevederilor art.37 din Legea nr.100/2017 și ajustat conform obiecțiilor și propunerilor parvenite.

10. Constatările altor expertize

În scopul implementării principiilor transparenței procesului decizional și respectării intereselor societății și drepturilor întreprinzătorilor, în conformitate cu Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de reglementare a activității de întreprinzător, Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și Hotărârea Guvernului nr.23/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, analiza impactului de reglementare a proiectului a fost examinată pozitiv în cadrul grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din 10.01.2023.

Suplimentar, au fost organizate ședințe de lucru comune cu Ministerul Justiției, Camera Notarială, Ministerul Afacerilor Interne în vederea definitivării proiectului.

Ministru

Dumitru ALAIBA